

וְדַאי, דְּעַד הַשְׁתָּא לָא הָוֵה פִּסַּח לִיהו"ה, זָפְאִין אֵינּוֹן דִּידְעֵי וּמִיחֲדֵי יַחֲוּדָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן כְּדָקָא יָאוּת.

כְּתִיב (שם לד יז) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, וּפְתִיב בְּתַרְיָה (שם פסוק יח) אֶת חֲגֵי הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, מֵאִי (עֲבִיד) הָאִי לְגַבֵּי הָאִי, אֶלָּא הָפִי אוּקְמוּה, מֵאֵן דְּאָפִיל חֲמִץ בְּפִסַּח (כְּאִילוּ עֲבִיד עֲבוּדָה זָרָה, לְמַפְלַח לְגִרְמִיָּה, דְּהָא רָזָא הָכִי הוּא דְחֲמִץ בְּפִסַּח), כְּמֵאֵן דְּפִלַּח לְעֲבוּדָה זָרָה אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נִפְקוּ מִרְשׁוּ דְלַהוֹן, מִרְשׁוּ אַחֲרָא, מֵהָהוּא רְשׁוּ דְאֶקְרִי חֲמִץ נִהְמָא בִישָׂא, וְעַל דָּא אֶקְרִי עֲבוּדָה זָרָה הָפִי, וְדָא אִיהוּ רָזָא דִּיצַר הָרַע, פּוֹלְחָנָא נּוֹפְרָאָה דְאֶקְרִי אוּף הָפִי שְׂאוּר, וְדָא אִיהוּ יִצַר הָרַע, דְּהָפִי אִיהוּ יִצַר הָרַע בְּכַר נֶשׁ כְּחָמִיר

מתוק מדבש

סְהַמְלֻכּוּת הַנִּקְרָאֵת פִּסַּח נִמְחַזְרָה וּנְמִיחָהּ לֵה' שְׁהוּא ז"ל, דְּעַד הַשְׁתָּא לֹא הָוֵה פִּסַּח לִיהו"ה כִּי עַד עַתָּה לֹא הִיָּה יַחֲוּד עַלְיוֹן בְּסוּד פִּסַּח לֵה', זָפְאִין אֵינּוֹן דִּידְעֵי וּמִיחֲדֵי יַחֲוּדָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן כְּדָקָא יָאוּת אֲשֶׁרִי אֵלוּ שְׂיוּדַעִים וּמִיחֲדִים יַחֲוּד קוֹנֵם כְּרָאוּי. (רמ"ק ומפרשים)

הנה כתוב בריש ספר איוב, ויהי היום ויבואו בני אלהי"ם להתיצב על ה' ויבא גם השטן בתוכם, ומובא לעיל פ' בא דף לג ע"ב, ויהי היום דא ראש השנה, כי הקטרוג על איוב היה בראש השנה, ואז נגזר עליו להמסר ביד השטן, אבל השטן לא הוציא את גזר דינו אלא בפסח.

כְּתִיב אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פִּי' שְׁלֹא תַעֲבֹד ע"ז, וּפְתִיב בְּתַרְיָה וכתוב מיד אַחֲרֵיוּ אֶת חֲגֵי הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, מֵאִי הָאִי לְגַבֵּי הָאִי מֵה שְׂיִכּוּת יֵשׁ לַחֲגֵי הַמִּצּוֹת אַל עֲבוּדָה זָרָה, וּמִתְרַץ אֶלָּא הָפִי אוּקְמוּה אֵלָּא כִּךְ הַעֲמִידוּ הַחֲכָמִים מֵאֵן דְּאָפִיל חֲמִץ בְּפִסַּח כְּמֵאֵן דְּפִלַּח לְעֲבוּדָה זָרָה אִיהוּ מִי שְׁאֵכַל חֲמִץ בְּפִסַּח נִחְשֵׁב לוֹ כְּאִילוּ עֲבַד עֲבוּדָה זָרָה.

תָּא חֲזִי כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּא וְרָאָה כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, נִפְקוּ מִרְשׁוּ דְלַהוֹן יִצְאוּ מִרְשׁוֹתָם שֶׁל מִצְרַיִם, וְאֵז יִצְאוּ מִרְשׁוּ אַחֲרָא מִרְשׁוֹת הַסְטְרָא אַחֲרָא, מֵהָהוּא רְשׁוּ דְאֶקְרִי חֲמִץ נִהְמָא בִישָׂא מִרְשׁוֹת הַהוּא הַנִּקְרָא חֲמִץ שְׁהוּא לַחַם רַע שֶׁל הַסְטְרָא אַחֲרָא, וְעַל דָּא אֶקְרִי עֲבוּדָה זָרָה הָפִי, וְדָא אִיהוּ רָזָא דִּיצַר הָרַע וְעַל כֵּן נִקְרָא הָעֲבוּדָה זָרָה חֲמִץ וְזֵהוּ סוּד הַיִּצָר הָרַע, וְכֵן פּוֹלְחָנָא נּוֹפְרָאָה דְאֶקְרִי אוּף הָפִי שְׂאוּר וְדָא אִיהוּ יִצַר הָרַע הָעֲבוּדָה זָרָה נִקְרָא גַם כֵּן שְׂאוּר וְזֵהוּ גַם כֵּן סוּד הַיִּצָר הָרַע, וּר"ל הַזִּכָּר דְקָלִיפָה נִקְרָא חֲמִץ, וְהַנּוֹקְבָא נִקְרָא שְׂאוּר, וּשְׁנֵיהֶם הֵם בְּחִי' יִצַר הָרַע בְּאָדָם, דְּהָפִי אִיהוּ יִצַר הָרַע בְּכַר נֶשׁ כְּחָמִיר בְּעִיסָה שְׂכַךְ הוּא הַיִּצָר הָרַע בְּאָדָם כְּשְׂאוּר